

l'alè dels Immortals; / i pàlida, subtil, a la claror darrera / d'aquell agònic jorn, pujava una fumera, / per sobre l'ara ardent, en amples espirals», GALOMAR (1912). *Remorejador*; *remorejant*.

D'aquí, amb dissimilació: *remolejar* 'rondinar, murmurar': «crida, *remuleja* ab tothom, fins se disputa ab donya Agnès ---» en el manresà Jo. d'Argullol, c. 1880 (*DAG*; *remulejar* a Súrria: Griera); i en Ruyra, *Pinya de Rosa* I, 55; *remolejador*, *remolejare* (-oliare). *Remolquejar* berg. (per contaminació de *remolcar* en l'acc. II, § 4 d'*AlcM*).

Anàlogament, sense el sufix iteratiu: «fora'l ressò de les cascates que *remolavan* a nostres peus, la quietut era absoluta, no sortint de les boscuries més que les *remors* placèvoles de les nits calmes», MrnVay. 15 (*Puny* I, xx, 306 (236)). *Remoler* (Gironès, *AlcM*, i tres exemples en el blanenc autor del pseudo-Boades).

De *remolar* ha de ser alteració el ross *rembolar* 'rondinar', 'renyar', amb *-b-* afegida (*DAG*) per influència 20 del grup de quasi-sindònims que hem estudiat en el vol II, 78b: *rebombar*, p. 78b30, *rembombar* 36, *rumborejar* 49, *rebomboreig* 50, *borrombori* 51, i *BORROMBA* «—Quin rajadís estrany! Mé, quan és que s'acaba? / se posa en *rembolant*, l'amo, que ho escotava ---»; «me feia un munt de pecigolles; / teniï ganes de cridar; / mé me vai dire: Gara! ets perdut si *ramboles*»; «mai --- besti tan grassa: tot porc és magre envist d'aquei / --- / quan havia fet quatre passos apenes, *rombolava* / com quan su'l foc bull un tupí»; «veiam, recita la lliçó! --- Jo mestre l'escotava amb un aire enfadat / Mé, del temps que el mestre *rembola*, mî-ci que s'ou: —piu, piu, piu-piu», Saisset (*Perpiny*, 56, 42, 21, 77); en el present es pronuncia amb *o* tancada (que sona *ú* en ross.), car l'ed. original 35 porta «lo rei és a per'qui, que *ramboule* i que bralla» (= *Catal d R*, p. 133).

Jo mateix el vaig sentir a quatre o cinc pobles de la Plana del Rosselló (1960), amb el significat de 'grunyir' i crec 'retrunyir'; en algun crec recordar-lo, en present, *řambóla*, però també *řé mǝ řambúla* 'trona, ronca', StCebrià; i, com a transitiu, amb el sentit de 'renyar': «me va *řambulá*», Vallengràvia.

Remorol > *remerol*. «una *ramarol* esborbada» parlant d'un infant que no es pot estar quiet la *Rondalla* 45 de *Rondalles* mall. (*DAG*). *Ramorós* [Busa-N.]: «*ramorós* en ciutat: seditiosus»; Verdaguer (*Canigó* x); *remorosament* Ruyra.

Rèmora, V. MORAR *Remorada*, *remorar*, V. *remor* *Remordent*, *remordiment*, *remordir*, *remordre*, V. *mordre* *Remoreig*, *remorejador*, *remorejar*, *-jant*, *remorella*, *remorer*, *remorós*, V. *remor* *Remosigar*, sembla ser alteració de *remorejar*, derivat de *remor*, per contaminació de *bosigar* (vol. II, 47b41-44) *Re-* 55 *mosqueig*, *remosquejar*, V. *mosca* *Remosssos* 'trossos de terra no remoguts per l'arada', de *mossos* (*mordre*), com si es digués 'trossos no mastegats pel llaurador'

Remostegar de *remastegar* × *mormolar* (cf *mastollar*) *Remostró*, simple derivat de *mostra* en el sentit de 60

'deixalla' (no hi ha base ni raó per ficar-hi *romandre*, que en català no ha tingut mai formes en *-st* com el secundari italià *rimasto*); si bé també hi intervenen influències de *remossos* i *remastegar*, com ho confirma el seu sub-derivat *sorromostrons* 'raïsses de pa' (Benasal, *AlcM*) *Remot*, *remoure*, *removilla* (< ll. *mobilia* 'coses que es mouen', paral·lel a *volatilia* 'volateria') *Removiment*, V. *moure* *Rempenar*, V. *repetnar* *Rempetxó* a alguns he sentit *repetxó*, castellanismes intolerables (< *repecho*) *Remitor*, V. *redimir* *Remuc*, V. *remugar* *Remuda*, *remudar*, V. *mudar*

REMUGAR, del ll. RŪMĪGARE id., passant per **rumegar* amb intercanvi de la *u* i la *e*: metàtesi afavorida per influència del prefix *re-*, que indica acció repetida, com ho és la dels animals que tornen a mastegar. □ 1ª doc : Llull.

«Con lo bou fo sadoll, ell se exí del camp de blat e entrà-sse'n en lo desert, e jac prés de un arbre, e *remugá* e mestegá ço que havia cullit en lo camp de blat», *Merav* (*NCl*. I, 158 = Ag. I, 115); «--- que la *remuc* e la mastec» en un altra obra de Llull; «--- la egua era ja feta --- car ja comensava --- de *ramugar*, e los peus --- arredonien ---», *Decam* IX, § 10, 547 4f; el *DAG* en dóna una altra cita del S. XIV, i alguna de moderna.

Continuà essent d'ús general en els segles baixos (Busa-N, i OPou, *ThPu*, 39: «*remugar* lo bestiar: rumino, -or»), i fins avui en tot el domini, fins al cim dels Pirineus: *řemugá* (Tavascan, Estaon, Tor, 1932-4), amb poques variants locals, i més aviat secundàries (Eiv., infra). En alguns punts de cap als Pirineus es perdé la *-g-*, d'on *remuar* a Rupit (*BDC* XIX, 199, del qual serà error de lectura *remiar* p. 200), que a través de *remuá* passa amb transposició a *reumá* i en part *raumar*: així cap a l'Alta Ribagorça (P. de Suert, Bonansa, Serradell, *AlcM*), mentre que a Ferrera diuen encara *řeume* en present i *řaumá* a l'infinitiu.

Pren sentits secundaris, 'murmurar, refunfuñar' —*DAG*, *remugar* tort., *renugar*/*rumuar* ALF, s. v. *ronronner*, i cf. Spitzer, *LexikK*, 112—, o 'considerar lentament, tornar a pensar': «Aquests y molts altres tan lisos vocables / --- / —puix són --- al ohir axí delitables, / qu'en ceda y en llibre se deven tots metre—; / però no ls coneix qui bé no ls *remuga* / --- / mas qui ls escorcolla i ls tria y espluga / veurá que ---», val. 1475, *Brama dels Llauradors*, v. 246.

El ll. RŪMĪGARE era derivat de RŪMA 'primer estómac de les bèsties remugants'; però, en perdre's en romànic aquest mot radical, sofrí en les llengües neollatines bastantes alteracions de fonètica no tan regular.

Entre elles diversos fets de metàtesi, com el del nostre *remugar*. Un altre el veiem en l'italià antic de Dante, on el fet de no tenir peu forcat o peungla revela que és bèstia remugadora la qui és capaç de «*rugumar*, però non ha l'unghie fesse» (*Purg* XVI, 99, cf. la nota del comentari Scartazzini-Vandelli explicant el sentit i la situació): aquí, doncs, es degué passar primer per una alteració vocàlica, com la de l'eiv. «*rumugà*: rumiar», PzCab., bastant semblant a la del català comú